

EU ilmastolain muuttaminen ja 2040 ilmastotavoite, U 37/2025 vp

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen 9.9.2025

EU:n komissio julkaisi heinäkuussa asetusehdotuksensa EU:n ilmastolain muuttamisesta, joka sisälsi 90 % nettopäästövähennystavoitteen vuodelle 2040 (vs 1990). Ehdotus tukisi vuoden 2050 ilmastoneutraalisuustavoitteen saavuttamista ja vastaisi Pariisin ilmastopimuksen mukaisiin sitoumuksiin. Lisäksi asetettaisiin raami vuoden 2040 ilmastotavoitteeseen pääsemiseksi pragmaattisella ja joustavalla tavalla. Esimerkiksi rajattu osuus ilmastotavoitteesta olisi mahdollista kattaa Pariisin sopimuksen mukaisilla laadukkailla kansainvälisillä ilmastoyksiköillä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut kunnianhimoiseen EU:n energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan, jota on toteutettava Euroopan kilpailukykyä, tuottavuutta ja turvallisuutta vahvistavilla keinoilla. Puhtaassa siirtymässä on merkittävää kasvupotentiaalia ja uusia vientimahdollisuuksia suomalaisille yrityksille.

EK:n mukaan Suomen kannat koskien EU:n ilmastolain muutosehdotusta ovat pääosin hyvä. Komission ehdottama 90 % nettopäästövähennystavoite osuu EK:n yhdessä liittojensa kanssa määrittelemään tavoitehaarukkaan. EK kannattaa myös komission ehdottamia joustoja, mutta näkee tarvetta niiden laajemmalle käytölle. **EK ei kannata kansainvälisten ilmastoyksiköiden rajaamista pois päästökaupasta ilmastolain muutoksessa, vaan niiden käytöstä olisi parempi päättää myöhemmin perustuen kunnollisiin vaikutustenarvioihin. EK suhtautuu positiivisesti laadukkaiden kv.yksiköiden käyttöön rajatussa määrin kaikilla päästövähennyssektoreilla (taakanjako, päästökaupat ja maankäyttö LULUCF-sektori).**

1 Kansainvälisten ilmastoyksiköiden käyttö (kv yksiköt)

EK ehdottaa seuraavia muutoksia Suomen kantaan:

- Luotettavien kv. yksiköiden rajattu käyttö **tulisi sallia vuoden 2031 alusta lähtien**, koska valmisteluaikaa on siihen riittävät viisi vuotta.
- Kv. yksiköitä tulisi voida hyödyntää rajallinen määrä myös **EU:n molempien päästökauppojen (ETS ja ETS2) velvoitteiden täyttämiseksi**, koska se tarjoaisi kustannustehokkaan tavan päästövähennyksiin näissäkin. Nykylainsäädännöllä EU:n päästökauppojen vuosittainen päästöoikeuksien määrä loppuu ja päästökatto menee nollaan kiinteiden laitosten päästökaupassa ETS1 vuonna 2039 ja polttoainejakelijoiden päästökaupassa ETS2 noin vuonna 2042. Tämä nostaa todennäköisesti päästöoikeuden hintaa ja laskee likviditeettiä merkittävästi jo ennen noita vuosilukuja, koska päästöt eivät ole vielä tuolloin loppumassa jokaisella toimialalla, kuten jätteenpoltto, sementin valmistus, lentoliikenne yms.

- Kv. yksiköiden käytöstä tulisi **sopia koko 2031-2040 kaudelle**, eikä pitää sitä ns varakeinona, joka otettaisiin käyttöön vain, jos ilmastotavoite uhkaa jäädä saavuttamatta.

2 Tekniset nielut

EK pitää hyvänä teknisten nielujen mainitsemista komission ilmastolain muutosehdotuksessa. Suomen kantaan voisi muokata seuraavasti: ***"Tekniset nielut tulisi sisällyttää EU:n molempiin päästökauppoihin (ETS1 ja ETS2)".*** Lisäksi ***"Päästökauppaan (ETS1 ja ETS2) tulisi saada kannuste myös talteen otetun hiilidioksidin uudelleenkäytölle ei-pysyvissä tuotteissa, kuten esimerkiksi synteettisten polttoaineiden valmistuksessa, jotka korvaavat fossiilisia polttoaineita."***

3 Muita huomioita

Lopuksi EK ehdottaa, että Suomen kantaa täydennettäisiin koskien komission 18-kohtaista listaa toimeenpanossa huomioitavista tekijöistä: ***lisätään uusina kohtina fyysisen saavutettavuus ja huoltovarmuus."***